

De: Kasteel d'Ursel <info@kasteeldursel.be>
Envoyé: lundi 30 juillet 2018 16:10
À: Kasteel d'Ursel
Objet: Persbericht: Topstuk voor kasteel d'Ursel dankzij mecenas

Persbericht
Kasteel d'Ursel

27 | 07 | 2018

Topstuk voor kasteel d'Ursel dankzij mecenas

Onlangs veilde Christie's in Londen een uitzonderlijk kunstwerk: een zeldzame Japanse koffer van bijna 250 jaar oud, met op het deksel het wapenschild van de familie d'Ursel. Na een stevige biedstrijd werd het gekocht door graaf Yannick d'Ursel die daarmee een historische fout van zijn vader rechtzette. De nieuwe eigenaar geeft het topstuk bovendien meteen in bruikleen aan het kasteel d'Ursel.

*Gedeputeerde Jan De Haes, bruikleengever Yannick d'Ursel en directeur Koen De Vlieger bij de Japanse koffer.
Foto: Boaz Timmermans*

'De Japanse koffer is een prachtige toevoeging aan Winters in Brussel, onze lopende tentoonstelling over de Brusselse stadsresidentie van de familie d'Ursel', zegt Koen De Vlieger, directeur van het kasteel. 'Het zogenaamde hôtel d'Ursel werd gesloopt in 1960. Nog tot 30 september wekken we dit uitzonderlijke monument opnieuw tot leven met nooit eerder getoonde foto's, kaarten, plannen, schilderijen, tekeningen en maquettes. We brengen ook verloren gewaande meubels en siervoorwerpen opnieuw bij elkaar.' Gedeputeerde Jan De Haes vult aan: 'Het is fantastisch dat de Japanse koffer na tientallen jaren van omzwervingen opnieuw is opgedoken, dat Yannick d'Ursel hem heeft kunnen kopen en dat hij deze onmiddellijk in bruikleen wil geven aan het kasteel.'

Van een kleinbehuisde graaf naar een excentrieke baron

De Japanse koffer stond eeuwenlang in het grote salon van het hôtel d'Ursel, de stadsresidentie van de familie op de Brusselse Houtmarkt. Na de sloop komt het stuk in het bezit van Roland d'Ursel, tweede zoon van hertog Henri. Eind jaren 1970 neemt hij een beslissing waar hij later spijt van zal krijgen. Omdat de koffer te groot is voor het appartement waar hij op dat moment woont, verkoopt Roland het stuk – voor veel te weinig geld – aan de jonge antiquair Gisèle Croës, gespecialiseerd in kunst uit het Verre Oosten.

De Japanse koffer in het grote salon van het hôtel d'Ursel (1943) © Fototheek KIK

Via Gisèle Croës komt de koffer al vrij snel terecht bij de gerespecteerde Londense antiekhandelaar Mallett, die hem onder de aandacht brengt van een van zijn beste klanten, de excentrieke baron Sir John Gooch. In Benacre Hall (Suffolk) verzamelt hij een prachtige kunst- en meubelcollectie. Daarmee wil hij zijn huis herstellen in de 18de-eeuwse staat, van vóór een grote brand in 1926. De koffer krijgt een ereplaats aan de voet van de staatsietrap.

In 1999 overlijdt Sir John Gooch als vrijgezel en op 9, 10 en 11 mei 2000 veilt Sotheby's de inboedel van Benacre Hall. Met de opbrengst betalen zijn erfgenamen de belastingen, restaureren ze het kasteel en houden ze het landgoed intact. De koper van de koffer blijft onbekend en zo wordt hij een van de vele kunstvoorwerpen uit het hôtel die verdwenen in de internationale kunsthandel.

Het favoriete stuk van een topantiquair

Tot het kasteel plots een mailtje krijgt uit Londen, niet van Sotheby's, maar wel van dat andere gerenommeerde veilinghuis, Christie's. 'We willen u graag informeren dat we een *lacquer chest* met het wapenschild van de familie d'Ursel te koop zullen aanbieden op de veiling met stukken van Kenneth Neame op 13 juni. Ik dacht dat het de moeite waard was om kasteel d'Ursel op de hoogte te brengen. Zou u dit lot ook willen signaleren aan leden van de familie d'Ursel die geïnteresseerd zouden kunnen zijn?'

De Japanse koffer bij de trap van Benacre Hall © Country Life, 1 juni 2000, p. 129.

Kenneth Neame is een van de bekendste Londense kunst- en antiekhandelaren met een grote voorliefde voor China en het Verre Oosten. Zijn klantenbestand gaat van Britse aristocraten en Europese vorstenhuizen tot sjeiks en Hollywoodsterren. Naar aanleiding van de verhuizing

van zijn winkel houdt hij een soort van stockverkoop, die – noblesse oblige – door Christie's wordt georganiseerd. Lot 16 is een van de topstukken: 'Een Chinese exportkoffer, met messing beslag en versierd met zwart en goud lakwerk', zo klinkt het in de catalogus. 'Het deksel (met gemodelleerde rand) is voorzien van scharnieren en beschilderd met een wapenschild. Over de ganse buitenzijde is de koffer versierd met pagodes in een bosrijk landschap. De binnenkant is in *nashiji* en aan beide zijden zijn handvatten voorzien. Het onderstel heeft typische cabriolet poten met leeuwenklauwen en is versierd met snijwerk in de vorm van het hoofd van een Chinese man, gestileerd bladwerk en schelpen. Het messing beslag is gegraveerd.'

Navraag bij Kenneth Neame leert dat hij het stuk in 2000 verwerft op de veiling van Benacre Hall. 'We hebben de koffer lange tijd gehouden en er altijd met veel plezier voor gezorgd. Onze favoriete stukken verkopen we niet altijd, omdat we er graag mee leven. Nu we gaan verhuizen, hebben we toch beslist om de koffer te laten gaan, zodat een andere verzamelaar er van kan genieten.'

Nashiji, makie en shakudo

'Het is inderdaad een zeldzaam en uitzonderlijk meubel', zegt Nicole De Bisscop, expert in kunst en exportkunst uit het Verre Oosten. 'Op basis van de foto's kan ik zeggen dat deze verlakte koffer in Japan werd gemaakt. Christie's vermeldt dat de binnenzijde van de koffer met *nashiji* is versierd. Dat is een techniek waarbij flinterdunne partikeltjes goud in de nog vochtige laklaag worden gestrooid. Als bescherming komt naderhand een transparante laklaag. De techniek komt oorspronkelijk uit China, maar is naderhand in Japan aangepast en verfijnd. Ook de stijl van de decoratie laat geen twijfel bestaan over de herkomst: de architectuur, de pijnbomen en andere planten, de friezen en de randen zijn duidelijk Japans. De motieven op de grote panelen zijn uitgevoerd in *makie*, een techniek waarbij reliëf wordt opgebouwd met vele lagen lak, waarin telkens poedergoud of minieme partikels goud wordt gestrooid. Het metaalwerk, zoals het slot en de hoekplaten, is gemaakt in *shakudo*, een legering van koper en goud. Het wapenschild van de hertog is in het westen aangebracht en ook het prachtige onderstel lijkt Europees, mogelijk Frans.'

De Japanse koffer © Christie's

'Ik geloof in het lot'

'Ik denk dat het geen toeval is dat dit stuk uitgerekend nu terug boven water komt', zegt graaf Yannick d'Ursel, de oudste zoon van Roland. 'Mijn vader heeft er altijd spijt van gehad dat hij de koffer verkocht heeft. Net nu het hôtel de aandacht krijgt die het verdient, krijg ik de kans om het recht te zetten. Ik geloof in het lot, maar je moet het zelf in handen nemen. Een stuk op de antiekmarkt komt voorbij zoals een snip of een fazant in het bos: in beide gevallen moet je schieten op het juiste moment. De koffer is een prachtig stuk en het hoort thuis in onze familie. Ik ben dus naar Londen gegaan om mee te bieden, op hoop van zegen.' Yannick d'Ursel krijgt de steun van zijn nicht M lanie die in Londen woont. 'Tijdens de veiling was er iemand die via de telefoon tegen ons bleef bieden', zegt ze. 'Tot op het punt waarop ik oogcontact maakte met de medewerker van Christie's die het gesprek voerde, terwijl ik dacht: "No way, we laten je niet winnen" en tegelijk lichtjes vooruit leunde om mijn intentie te versterken. Daarna stopte hij met bieden, oef!'

Op het deksel is het wapenschild van de familie d'Ursel geschilderd. © Christie's

Dure aanwinst voor tentoonstelling

Met een totale opbrengst van 3,3 miljoen Britse pond wordt de hele veiling een groot succes, of toch zeker voor Kenneth Neame en Christie's. 'Ik heb het meubel kunnen kopen,' laat Yannick d'Ursel weten, 'maar het was duur, helaas. Ik ben niettemin blij dat het gelukt is en als u wil, zal ik de koffer met veel plezier uitlenen voor de lopende tentoonstelling.' Het lijkt wel alsof er een plaatsje voor is vrijgehouden. In de kamer waar het grote salon van het hôtel wordt geëvoceerd, staan twee grote wanden bekleed met een reproductie van de originele textielbespanning. De ene wand is helemaal gevuld met vijf familieportretten, maar aan de overkant hangt enkel een aquarel boven een 18de-eeuwse wandtafel. Op de aquarel zijn zowel de tafel als de Japanse koffer te zien, zoals ze bijna 250 jaar naast elkaar stonden. Dankzij Yannick d'Ursel zijn ze nu herenigd.

De kamer waarin het grote salon van het hôtel wordt geëvoceerd. Copyright: Joris Ceuppens

Kom kijken

De tentoonstelling '[Winters in Brussel. De stadsresidentie van de familie d'Ursel \(1590-1960\)](#)' loopt nog tot 30 september. Elke zon- en feestdag van 13 tot 18 uur ontvangen we individuele bezoekers. Op andere momenten zijn er rondleidingen voor groepen. Op donderdagnamiddag kan je ook individueel aansluiten bij een rondleiding (na reservatie).

Alle informatie vind je op www.kasteeldursel.be

PERSINFO

Beleidsverantwoordelijken:

Jan De Haes, N-VA, gedeputeerde bevoegd voor Groendomeinen
 Luk Lemmens, N-VA, gedeputeerde bevoegd voor Erfgoed
 Contact: Faye Van Impe
 T: 03 240 51 97 M: 0486 604 602
faye.vanimpe@provincieantwerpen.be

Dienst:

Kasteel d'Ursel
 Contact: Koen De Vlieger
 Directeur kasteel d'Ursel
 T: 03 820 60 10 M: 0486 06 48 08
koen.devlieger@kasteeldursel.be

Wil je onze persberichten niet langer ontvangen, schrijf je dan uit via [deze mail](#).

**Provincie
Antwerpen**

KASTEEL d'URSEL

Disclaimer: Op deze e-mail is de wet van 13 juni 2005 over het vertrouwelijke karakter van elektronische communicatie van toepassing. De tekst van het relevante artikel 124 kun je op onze website consulteren.
<http://www.provincieantwerpen.be/over-deze-website.html>